

دستور جلسه
عنوان: بررسی عدم ترخیص بخشی از مواد اولیه واحدهای تولیدی براساس قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۴۰۱
مرجع طرح موضوع: شورای گفت و گوی دولت بخش خصوصی استان قزوین
تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۱/۰۳/۱۸
تعداد صفحات دستور جلسه: ۳
<p>شرح موضوع:</p> <p>به موجب ماده ۷ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ مقرر شده بود که "بانک مرکزی موظف است در جهت پیشگیری و کنترل بازار مبادلات غیرمجاز ارز اقدامات زیر را به عمل آورد: تعیین و اعلام میزان ارز قابل نگهداری و مبادله در داخل کشور، همراه مسافر، همراه رانندگان عبوری و مواردی از این قبیل و ایجاد سامانه اطلاعات مالی صرافی‌ها و رصد و ارزیابی در ادامه این ماده و در تبصره (۳) چنین مقرر شد که دولت حدود و مقررات استفاده از ارز را تعیین کند."</p> <p>سپس هیات وزیران در تاریخ ۹۷/۱/۲۲ و در راستای اجرای تبصره ۳ ماده ۷ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و به منظور ساماندهی و مدیریت بازار ارز، تصویبنامه ۱۶ بندی را تصویب نمود و مقرر نمود که ارز مورد نیاز کلیه کالاهای ثبت سفارش شده و خدمات از طریق سیستم بانکی و صرافی‌های مجاز در چارچوب مقررات بانک مرکزی تامین گردد. لیکن پروسه ثبت سفارش واردات از طریق سیستم بانکی طولانی است و مستلزم سپری شدن پروسه تخصیص، تامین و در نهایت ارسال اطلاعات منشاء ارز از طریق بانک مرکزی حسب اطلاعات وارده توسط ذینفع به سامانه متعاقباً ارسال به سامانه گمرک است تا اجازه ترخیص کالا صادر شود.</p> <p>لازم به ذکر است ستاد مقابله با تحریم شورای عالی امنیت ملی در تاریخ ۹۸/۰۴/۲۶، با هدف تسریع در تامین اقلام مورد نیاز کشور مصوبه ای را ابلاغ کرد که بر اساس آن به گمرک اجازه داده می شود نسبت به ترخیص درصدی از کالاهای اولویت ۱ و ۲ گروه کالایی موجود در اماکن گمرکی، مناطق آزاد و ویژه و آنهایی که به اماکن مذکور وارد می شوند و دارای ثبت سفارش بانکی بوده و در صف تامین ارز قرار گرفته اند اقدام کند. ترخیص مابقی کالا و صدور پروانه ورود قطعی آن منوط به ارایه کد رهگیری یا صدور گواهی فروش ارز از بانک است و گمرک در تعیین درصد فوق، شاخص هایی را از قبیل ماخذ کالا، اهلیت و سوابق قبلی واردکننده، ماهیت و نوع کالا و گروه بندی کالایی (اولویت) ملاک عمل قرار دهد.</p> <p>بدین ترتیب به نظر می رسید بسیاری از مشکلات واردکنندگان و تولیدکنندگان با این مصوبه تسهیل شد و گمرکات اجرایی با استناد به مصوبه ستاد مقابله با تحریم شورای عالی امنیت، پس از حصول اطمینان از اینکه کالای مربوطه دارای ثبت سفارش بانکی است و پس از استعلام از بانک عامل مبنی بر اینکه واردکننده در صف تامین ارز قرار گرفته است، نسبت به ترخیص درصدی از کالا اقدام می کرد و واردکنندگان بدون انتظار در صف صدور کد ۱۴ رقمی بانک مرکزی (کد ساتا) به ترخیص درصدی از کالای خود اقدام می کردند. اما بانک مرکزی در بخشنامه شماره ۹۹/۹۲۹۲۳ تیرماه سال ۱۴۰۰ ابلاغ نمود که بانک ها مجاز به صدور هیچ گونه تاییدیه بابت هر نوع ثبت سفارش مبنی بر قرار گرفتن در هر صف تخصیص و یا تامین ارز نخواهند بود.</p> <p>این بخشنامه باعث شد گمرکات اجرایی امکان استعلام از بانک های عامل را نداشته باشند و در نتیجه مصوبه ستاد مقابله با تحریم اجرا نشود و واردکنندگان در انتظار صدور کد ۱۴ رقمی بانک مرکزی قرار می گرفتند.</p> <p>سپس ستاد اقتصادی دولت در بند (۷) مصوبه شماره ۹۰۸۲۹ مورخ ۱۳۹۹/۰۸/۱۲ مقرر نمود که به استثناء مواردی که مطابق قانون و مقررات مجاز تعیین شده است، گمرک جمهوری اسلامی ایران می بایست صرفاً به آن دسته از کالاهای وارداتی که ثبت سفارش آنها دارای اعلامیه تامین ارز</p>

می‌باشد، اجازه ترخیص دهد. لیکن با توجه به طولانی بودن فرایند و حل نشدن این مشکل، ستاد هماهنگی اقتصادی در تاریخ ۱۴۰۱/۰۱/۱۷ و حسب تصمیمات جلسه ۲۱۴، چنین مقرر نمود که به استثناء مواردی که مطابق قانون و مقررات مجاز تعیین شده است، گمرک جمهوری اسلامی ایران می‌بایست صرفاً به آن دسته از کالاهای وارداتی که ثبت سفارش آنها دارای اعلامیه تامین ارز می‌باشد، اجازه ترخیص دهد. گمرک جمهوری اسلامی بر اساس تعرفه‌های اعلامی از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت مجاز است با (تأیید وزیر امور اقتصادی و دارائی، پیش از صدور اعلامیه تامین ارز) بدون کد رهگیری بانک اقدام به ترخیص ۹۰ درصد کالاهای اظهار شده نماید. بنابراین ترخیص کالا منوط به دریافت تعهد از متقاضی مبنی بر ارائه کد رهگیری، حداکثر دو ماه پس از ترخیص در صدی کالا گردید. بنابراین مشکل فعالان اقتصادی که با تحریم‌ها نیز مواجه هستند، مرتفع شد.

در ادامه و یک هفته بعد از ابلاغ مصوبه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت، اصلاحیه قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز در تاریخ ۱۴۰۱/۰۱/۲۳ ابلاغ شد و ۱۵ روز بعد از آن لازم الاجرا گردید. در تبصره ۳ الحاقی به ماده ۷ قانون متصف موضوع ماده ۱۳ قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۴۰۱ چنین مقرر شد که "به منظور مقابله با قاچاق ارز و مدیریت منابع و مصارف ارزی جز در مواردی که به تشخیص، شورای امنیت کشور یا شورای عالی امنیت ملی ضرورت یا مصالح کشور اقتضاء نماید، کلیه واردکنندگان کالا موظفند منشأ ارز کالای وارداتی خود را پس از ثبت سفارش و قبل از ترخیص، در سامانه موضوع بند «الف» ماده (۶) این قانون اظهار نمایند. بانک مرکزی موظف است پس از دریافت اطلاعات منشأ ارز، بلافاصله و در خصوص کالاهای سریع الفساد، سریع الاشتعال یا مورد نیاز فوری حداکثر ظرف بیست و چهار ساعت نسبت به بررسی آن اقدام نموده و در صورت صحت اطلاعات ابرازی، شناسه رهگیری معتبر به اطلاعات مذکور اختصاص دهد. مجوز ثبت سفارش تا قبل از دریافت شناسه رهگیری موضوع این تبصره قابل استناد جهت ترخیص در گمرک نیست. حکم این ماده مانع از اجرای مقررات ماده (۴۲) قانون امور گمرکی نیست."

شایان ذکر است به گفته طرح کنندگان موضوع، با ابلاغ این ماده از قانون، تعیین موارد استثنا به تشخیص شورای امنیت کشور و شورای عالی امنیت ملی سپرده شده است که تاکنون لیستی نیز منتشر نشده است و عملاً مصوبه شورای هماهنگی که مشکل فعالان اقتصادی را مرتفع نموده بود، غیر قابل اعمال شده است؛ در صورتی که طبق تبصره (۲) ماده ۱۳ قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۴۰۱، همچنان دولت می‌تواند حدود استفاده از ارز را تعیین نماید لذا می‌بایستی در این خصوص شفاف سازی صورت گیرد.

با عنایت به مطالب فوق، شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان قزوین از دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی ملی درخواست نموده است تا بررسی پیشنهادهای ذیل در دستور کار رسیدگی قرار گیرد:

۱- تا زمان اصلاح این ماده قانونی به جهت جلوگیری از توقف خطوط تولید و ترخیص به موقع کالاهای ضروری، پیشنهاد اجرای بند ۷ ابلاغیه معاونت اقتصادی ریاست جمهوری به شماره ۳۳۹۷ مورخ ۱۴۰۰/۱/۱۷ موضوع بند ب تصمیمات جلسه ۲۱۴ ستاد هماهنگی اقتصادی دولت مورخ ۱۴۰۰/۱/۱۵ (تا انتهای سال ۱۴۰۱) به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی در شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا مطرح و ابلاغ گردد.

۲- در تبصره ۳ الحاقی به ماده ۷ قانون متصف موضوع ماده ۱۳ قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز عبارت "ستاد هماهنگی اقتصادی دولت" به شرح ذیل اضافه شود:

^۱ ماده ۴۲ قانون امور گمرکی: در موارد استثناء و درخصوص کالای مورد نیاز فوری اعم از دولتی یا غیردولتی، گمرک می‌تواند با اجازه رئیس کل گمرک ایران و تعهد بالاترین مقام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی مرتبط و با محاسبه وجوه متعلقه و صدور حکم، مجوز خروج کالا را صادر نماید. متقاضی مکلف است ظرف هفت روز اداری نسبت به انجام تشریفات کامل گمرکی اقدام نماید.

^۲ ماده ۱۳ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۴۰۱: تبصره (۲) ماده (۷) قانون حذف و شماره تبصره (۳) آن به تبصره (۲) اصلاح و یک تبصره به عنوان تبصره (۳) به شرح زیر به این ماده الحاق می‌شود.

به منظور مقابله با قاچاق ارز و مدیریت منابع و مصارف ارزی جز در مواردی که به تشخیص ستاد هماهنگی اقتصادی دولت، شورای امنیت کشور یا شورایی عالی امنیت ملی ضرورت یا مصالح کشور اقتضاء نماید، کلیه واردکنندگان کالا موظفند منشأ ارز کالای وارداتی خود را پس از ثبت سفارش و قبل از ترخیص، در سامانه موضوع بند «الف» ماده (۶) این قانون اظهار نمایند. بانک مرکزی موظف است پس از دریافت اطلاعات منشأ ارز، بلافاصله و در خصوص کالاهای سریع الفساد، سریع الاشتعال یا مورد نیاز فوری حداکثر ظرف بیست و چهار ساعت نسبت به بررسی آن اقدام نموده و در صورت صحت اطلاعات ابرازی، شناسه رهگیری معتبر به اطلاعات مذکور اختصاص دهد. مجوز ثبت سفارش تا قبل از دریافت شناسه رهگیری موضوع این تبصره قابل استناد جهت ترخیص در گمرک نیست. ضمناً یادآور می گردد حکم این ماده مانع از اجرای مقررات ماده ۴۲ قانون امور گمرکی و ترخیص با حداقل اسناد کالاهای دارویی و ضروری نیست.